

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJALUCI
Broj: 71 0 Rs 345887 24 Rsž
Banjaluka, 04.02.2025. godine

Okružni sud u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija Dragomirke Stanojević kao predsjednika vijeća, Nevenke Mitrić i Šejle Husić kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice A. S. - Lj. iz B, [...], koju zastupa punomoćnik Marjana Kulenović, advokat iz Banjaluke, protiv tuženih „Mtel“ a.d. Banjaluka, Ulica Vuka Karadžića 2 i B. M. iz B, koje zastupa punomoćnik Branislav Cvijanović, advokat iz Banjaluke, radi naknade štete zbog mobinga, v.s. 5.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 345887 21 Rs od 09.02.2024. godine, na raspravi održanoj 04.02.2025. godine, donio je

PRESUDU

Žalba tužiteljice se djelično uvažava, presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 345887 21 Rs od 09.02.2024. godine, preinačava, tako da se obavezuje tuženi „Mtel“ a.d. Banjaluka, da tužiteljici na ime nematerijalne štete isplati iznos od 2.500,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 09.02.2024. godine pa do konačne isplate, dok se žalba tužiteljice u ostalom dijelu odbija i označena prvostepena presuda u preostalom odbijajućem dijelu odluke o glavnoj stvari u odnosu na tužene, potvrđuje.

Označena prvostepena presuda se preinačava i u odluci o troškovima postupka, tako da se obavezuje tuženi „Mtel“ a.d. Banjaluka, da tužiteljici nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.301,00 KM, a tužiteljica se obavezuje da tuženoj B. M. nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.165,00 KM, umjesto ranije odluke da tužiteljica tuženim nadoknadi troškove postupka u iznosu od 4.984,20 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 345887 21 Rs od 09.02.2024. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim traži da se utvrdi da su „Mtel“ a.d. Banjaluka (dalje: prvotuženi) i B. M. (dalje: drugotužena) izvršili mobing nad tužiteljicom, tako što su u periodu od decembra 2018. godine do dana podnošenja tužbe i dalje, dakle u dužem vremenskom periodu preduzimanjem radnji ne fizičkog uznemiravanja i dovođenja u neravnotežan položaj u odnosu na sve ostale zaposlene tako što:

- nije pozivana na obuke u Kontakt centru, a svi drugi radnici su pozivani na koji način je vršeno njeno izolovanje i ograničavanje te dovođenje u ponižavajući položaj i u situaciji da se isključuje iz radnog procesa i dovodi u situaciju da zaostaje za drugim radnicima da bi joj se moglo pripisati kako ne zna da obavlja svoje poslove i kako bi joj mogao biti otkazan ugovor o radu;
- njeni osnovni poslovi iz opisa radnog mjesta koje je obavljala prije dolaska drugotužene su preneseni drugom radniku iako on nema te poslove u opisu svog radnog mjesta;
- na prijedlog drugotužene smanjen joj je bonus za mobilni telefona sa 50,00 na 30,00 KM iako svi ostali radnici na sličnim radnim mjestima imaju bonus za mobilni telefon od 50,00 KM;

- drugotužena joj nije dozvoljavala da uzme dan ili dva godišnjeg odmora nego je morala uzimati bolovanje i donositi doznake poslodavcu isti dan iako je zakonski rok 3 dana;
- većina radnika prvotuženog je početkom epidemije korona virusa upućena na rad od kuće i otvoren im je kanal za komunikaciju, a tužiteljici to nije omogućeno jer je opstrukciju pravila drugotužena, pa je morala da se obrati rukovodiocu sektora u decembru 2020. godine kada joj je to odobreno;
- tužiteljici su za vrijeme pandemije virusa korona dodjeljivani zadaci koji ne odgovaraju njenom radnom mjestu;
- tužiteljici su oduzeti poslovi koji se nalaze u opisu njenog radnog mjesta bez izmjene ugovora, a dodijeljeni su joj poslovi koji ne spadaju u opis njenog radnog mjesta i koje inače obavljaju radnici niže stručne spreme i manjeg radnog iskustva (studenti, operateri);
- za vrijeme dok nije imala kanal izrađivan je portal iako je ona opisom radnog mjesta zadužena za te poslove, a koordinator S. K. je njene tekstove sa starog portala postavila na novi portal i potpisala;
- drugotužena joj nije obezbijedila računar potreban za rad pa je radila na računaru starom deset godina, a nakon što je tužiteljica posredstvom tehničara obezbijedila računar po isti je morala ići sama dok su drugi radnici dobijali nove računare tako što su im dostavljeni na njihova radna mjesta;
- od strane drugotužene su joj oduzimani poslovi koje je tužiteljica obavljala duže vrijeme bez izmjene ugovora i bez bilo kakvog obrazloženja, na koji način je planski i sistemski uznemiravala i onemogućavala u obavljanju poslova koji spadaju u opis njenog radnog mjesta;

čime su direktno naštetili tužiteljčinom ugledu, časti, psihičkom i fizičkom zdravlju te doveli do degradacije njenih radnih uslova i njenog radno-profesionalnog statusa kao i zahtjev da se tuženi obavežu da prestanu sa mobingom prema tužiteljici i omoguće joj da se koristi zakonskim pravom na jednako postupanje u toku rada i u vezi sa radom, te na ime nematerijalne štete uzrokovane mobingom i povredom prava ličnosti isplate iznos od 5.000,00 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu od presuđenja do isplate i nadoknade troškove parničnog postupka, sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja pa do konačne isplate, u roku od 15 dana, pod prijetnjom prinudnog izvršenja (stav 1. izreke).

Obavezana je tužiteljica da tuženim nadoknadi troškove postupka u iznosu od 4.984,20 KM, u roku od 15 dana od dana prijema presude (stav 2. izreke).

Blagovremeno izjavljenom žalbom prvostepenu presudu pobija tužiteljica zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i odluke o troškovima postupka, sa prijedlogom da se žalba usvoji, prvostepena presuda preinači i usvoji tužbeni zahtjev tužiteljice uz naknadu troškova postupka ili da prvostepenu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U odgovoru na žalbu tuženi osporavaju navode žalbe kao neosnovane.

Ispitujući prvostepenu presudu, u granicama razloga navedenim u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka, shodno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13, 109/21 i 27/24 - dalje: ZPP), odlučeno je kao u izreci iz sljedećih razloga:

Žalba je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim traži da se utvrdi da je od strane tuženih izložena mobingu – ne fizičkom uznemiravanju na radnom mjestu uz zahtjev za naknadu nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih bolova, zbog povrede ugleda, časti i prava ličnosti izazvane mobingom kod prvotuženog, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima parničnog postupka.

U postupku koji je prethodio donošenju pobijane odluke, prvostepeni sud u bitnome utvrđuje da su tužiteljica i prvotuženi 15.05.2016. godine zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj 1-02-25743/16, kojim je tužiteljica 01.06.2016. godine raspoređena na radno mjesto stručni saradnik za uređivanje promotivnih sadržaja za unapređenje prodaje, platni razred L11 uz mjesečnu bruto platu u visini od 2.980,32 KM (sa uračunatim toplim obrokom); da je Aneksom 1 ugovora o radu broj 1-02-623/17 od 10.01.2017. godine, tužiteljica od 01.02.2017. godine raspoređena na radno mjesto glavni saradnik za podršku procesima u Kontakt centru, platni razred L11 uz mjesečnu bruto platu u visini od 2.993,81 KM (sa uračunatim toplim obrokom); da je Aneksom II ugovora o radu broj 1-02-54442/18 od 14.11.2018. godine tužiteljica 01.12.2018. godine raspoređena na radno mjesto glavni saradnik za upravljanje sadržajima portala, Služba Kontakt centra u Organizacionom dijelu grupa poslova sa bak-office Kontakt centra, Služba kontakt centra, Sektor za brigu o korisnicima, Direkcija za marketing i prodaju, mjesto rada Banjaluka; da je prvotuženi 15.12.2016. godine sa drugotuženom zaključio ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj 1-02-730033/16 kojim je raspoređena na radno mjesto šef Odjeljenja Kontakt centra – Tehnička podrška u Organizacionom dijelu Odjeljenje kontakt centra, Tehnička podrška, Služba kontakt centra, Sektor za brigu o korisnicima, Direkcija za marketing i prodaju, mjesto rada Banjaluka; da je Aneksom II ugovora o radu broj 1-02-54431/18 od 14.11.2018. godine drugotužena raspoređena na radno mjesto šef Službe Kontakt centra u organizacionom dijelu Služba kontakt centra, Sektor za brigu o korisnicima, Direkcija za marketing i prodaju, mjesto rada Banjaluka; da je Aneksom ugovora o radu 1-02-48661/20 od 15.09.2020. godine raspoređena na radno mjesto šef Službe Kontakt centra platni razred u organizacionom dijelu Služba kontakt centra, Sektor za brigu o korisnicima u direkciji za marketing i prodaju, mjesto rada Banjaluka; da je prvotuženi 31.03.2021. godine tužiteljici ponudio zaključenje Aneksa ugovora o radu; da je tužiteljica sa prvotuženim 31.03.2021. godine zaključila Aneks ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj 1-02-19851-1/21, kojim je raspoređena počev od 19.04.2021. godine na radno mjesto saradnik za web i ostale interne kanale prodaje, platni razred K10 u organizacionom dijelu služba za web i ostale interne kanala prodaje, Sektor za prodaju rezidencijalnim korisnicima u direkciji za marketing i prodaju da joj je utvrđena mjesečna bruto plata u visini od 2.799,75 KM; da je prvotuženi Izmjenama i dopuna Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta od 19.04.2021. godine u Sektoru za brigu o korisnicima, Služba kontakt centra, Grupa poslova za bak-office Kontakt centra, brisala radno mjesto glavni saradnik za upravljanje sadržajima portala; da je tužiteljici 13.05.2022. godine ponuđen ugovor o radu na neodređeno vrijeme na radnom mjestu saradnik za web i ostale interne kanale prodaje u Službi za web i ostale interne kanale prodaje, Sektor za prodaju rezidencijalnim korisnicima u Direkciji za marketing i prodaju sa bruto platom u iznosu od 2.376,56 KM; da je tužiteljica isti ugovor potpisala, temeljem kojeg je na navedeno radno mjesto stupila na rad 01.06.2022. godine; da su prvotuženi i drugotužena 13.05.2022. godine zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme kojim je drugotužena raspoređena na radno mjesto glavni saradnik za administraciju termalne opreme u organizacionom dijelu Služba za eksplantaciju i održavanje termalne opreme, Sektor za eksploataciju i održavanje pristupne mreže, funkcija eksploatacije i održavanja u Direkciji za tehniku; da je prvotuženi 17.03.2016. godine donio Pravila ponašanja u novoj upravnoj zgradi Društva, te je između ostalog regulisao ponašanje zaposlenih na radnom mjesto na način da je zabranjeno konzumiranje hrane u upravnoj zgradi Društva izuzev u posebno određenim prostorijama za konzumiranje hrane; da je prvotuženi Pravilnikom o edukaciji od 2017. godine regulisao uređenje međusobnih odnosa sa svojim radnicima i drugim licima koji nastaju povodom prava i obaveza na edukaciju, u kojem je članovima od 15. do 21. propisao postupak stručnog usavršavanja kao stalnog obrazovnog procesa u kome radnici proširuju i dopunjavaju svoja stručna znanja u skladu sa društveno ekonomskim razvojem i tehničko tehnološkim napretkom i promjenama; da se stručno usavršavanje radnika sprovodi prema godišnjem planu edukacije, kao i prema iskazanim potrebama za stručnim

usavršavanjem radnika koji iz objektivnih razloga nisu predviđeni planom, a na osnovu saglasnosti generalnog direktora; da je prvotuženi na osnovu člana 18. predmetnog Pravilnika donio odluku o upućivanju radnika na stručno usavršavanje, prodaja kao aktivna aktivnost operatera Kontakt centra, trening za trenere koja je održana u Banjaluci u periodu od 16. do 18.09.2019. godine za I grupu i od 14. do 16.10.2019. godine za II grupu; da je zaposlenima u Sektoru u kojem je bila radno angažovana i tužiteljica odobran bonus za korištenje mobilnih telefona u iznosima od 30,00 do 20,00 KM, tako da su tužiteljica i radnici B. V, R. L, B. P, M. B. imali bonus za korištenje mobilnog telefona u iznos od po 30,00 KM, a radnici S. M, M. D, G. I, D. Š. i D. V. imali odobren bonus od po 20,00 KM; da je tužiteljica kod prvotuženog 08.04. i 26.03.2021. godine od strane neposrednog rukovodioca S. K. ocijenjena ocjenom „u okviru očekivanog“ za snalažljivost, radnu disciplinu, samostalnost u radu, proaktivan stil rada i sl., dok je u oblasti stručnosti i upravljanju promjenama ocijenjena ocjenom „iznad očekivanog“.

Izvođenjem dokaza saslušanja svjedoka Lj. D, prvostepeni sud utvrđuje da je imenovani zaposlen kod prvotuženog; da je odnos drugotužene prema njemu bio korektan; da je u Call centru zaposlen veliki broj ljudi, zbog čega je neposredni rukovodilac morao biti strožiji i da mu nije poznat odnos između tužiteljice i drugotužene.

Izvođenjem dokaza saslušanja svjedoka K. B. M. prvostepeni sud utvrđuje da imenovana tužiteljicu poznaje od 2012. godine, da je 2019. godine svjedokinja raspoređena na radno mjesto rukovodilac sektora za brigu o korisnicima gdje je već radila tužiteljica; da je tužiteljici bila nadređena, ali da je prije nje imala neposredno nadređene i to prvonadređenu S. K, a potom drugotuženu; da je tužiteljica bila sklona da traži raniji izlazak sa posla; da je ima nenajavljena odsustva; da imala problem u komunikaciji sa neposredno nadređenim i preskakala hijerarhijske nivoe; da je dolazila u sukob sa šefom odjeljenja službe za marketing M. T, zbog čega se njoj lično obraćala, a što je ona prihvatila zbog efikasnog rješavanja poslova; da takav način obraćanja zbog većeg broja zaposlenih nije efikasno upravljanje; da je po imenovanju za rukovodioca koja obuhvata i službu Call centra kontaktirana od tužiteljice obavještena da planira prelazak u drugu organizacionu cjelinu, jer je nezadovoljna atmosferom i komunikacijom sa drugotuženom; da joj je svjedokinja ponudila posao kreiranja i puštanja u rad portala Mtel-a što tužiteljica nije prihvatila, zbog očekivanog prelaska po njenoj izjavi na drugo radno mjesto; da su najviše posla osnivanjem Call centra preuzele S. K. i drugotužena; da se tužiteljica žalila na strogoću drugotužene te je dogovoreno da se svaka komunikacija odvija između tužiteljice i S. K, koja je svakako njoj bila direktno nadređena; da nije bilo svjesnog oduzimanja radnih zadataka od tužiteljice, nego su u slučaju njenog odsustva poslovi njenog radnog mjesta povjeravani drugim osobama, jer se radi o plasiranju informacija korisnicima, koje moraju biti ažurne i blagovremene; da je drugotužena postavljena na mjesto šefa sa zadatkom da podigne nivo discipline, jer je u Call centru privremeno bilo zaposleno 160 studenata, koji imaju ležeran odnos prema poslu, a obavljaju odgovoran posao davanja informacija korisnicima i moraju biti stalno na raspolaganju; da drugotužena nije postupala šikanozno prema radnicima, nego se upravo suprotno trudila da svaki posao bude efikasno završen, pa i poslovi tužiteljice; da je jedini zadatak koji je direktno dala tužiteljici bilo kreiranje novog portala, što tužiteljica nije bila spremna da preuzme; da je organizaciona cjelina u kojoj je zaposlena tužiteljica privilegovana jer jedina u zgradi Mtel-a ima čajnu kuhinju za konzumaciju hrane; da sala za to nije pogodna, jer je opremljena tehnikom koja bi mogla biti ugrožena; da se bonusi za telefon dodjeljuju na osnovu hijerarhije u firmi; da je isti moguće koristiti ukoliko se radi o radnom mjestu sa eksternom komunikacijom, što nije slučaj sa radnim mjestom tužiteljice; da ista nije bila uskraćena niti u pogledu uslova rada; da tužiteljica nije bila u prioritetu za dobijanje VPN tunela za vrijeme pandemije virusa Kovid 19, kada se radilo od kuće; da su u prioritetu bili radnici koji su održavali sisteme za održavanje telekomunikacionih usluga; da je bio ograničen broj licenci za iste; da je tužiteljica dok je radila na poslovima marketinga zbog njenog čestog odsustvovanja bila

nepouzdan radnik, jer je pisanje tekstova ograničeno rokom, te su te poslove morali preuzeti drugi radnici; da ne postoji potpisivanje članaka u autorskom smislu, nego se evidentira posljednja osoba koja mijenja ili dodaje sadržaj, a što se dešava sistemski; da je svaki uposlenik Mtel-a dužan da osim opisa svog radnog mjesta preuzima i druge poslove po nalogu nadređenog; da je tužiteljica dobra osoba i kolega, ali da je kao radnik tražila dodatnu pažnju i ustupke u odnosu na druge radnike; da se njoj izlazilo u susret koliko je god bilo moguće.

Izvođenjem dokaza saslušanja svjedoka M. K. prvostepeni sud utvrđuje da je imenovani tužiteljici bio šef od 2021. godine u Mtel expresu; da joj je nalogao da treba proširiti svoj radne zadatke, zbog čega joj je uputio e-mail sa opisom njenog radnog mjesta, zbog čega ga je ona kritikovala navodeći da joj je to trebao usmeno saopštiti; da su se radnici službe žalili na nju, jer su smatrali da ima veću platu, a da radi manje; da je za njeno radno mjesto saradnika, bila predviđena visoka stručna sprema; da je tužiteljici pružana obuka; da se od nje očekivalo da sačinjava fakture na osnovu narudžbi preko interneta ili Call centra.

Izvođenjem dokaza saslušanja svjedoka D. Š. prvostepeni sud utvrđuje da je imenovana radila u Mtel-u od 2019. godine; da joj je radni odnos prestao 19.03.2022. godine; da je njen radni odnos prestao njenom voljom zbog svakodnevnog omalovažavanja od strane M. K; da je sa tužiteljicom radila oko mjesec i po dana; da je tužiteljica 08.10.2021. godine otišla na bolovanje o čemu je svjedokinja obavijestila D. K. koja joj je rekla da je tužiteljica „psihijatrijski slučaj“; da joj nije poznato da li je u opisu poslova tužiteljice bila izrada faktura i popusta.

Saslušanjem svjedoka T. N, prvostepeni sud utvrđuje da je imenovana od jula 2017. do septembra 2019. godine u Mtel-u radila preko Udruženja za mlade, odnosno studentske zadruge; da je poznavala tužiteljicu, jer joj je držala obuku odnosno predobuku; da joj je drugotužena bila šef; da kontakti sa njom nisu bili ugodni; da nije imala uvid u odnos tužiteljice i drugotužene ali da se „šušalo“ da odnos nije bio dobar, jer tužiteljica nije dolazila na pauze u zajedničku prostoriju koja je za to bila predviđena; da je u više navrata čula da je tužiteljicu i druga lica nazivala budalom, te da je i nju lično vrijeđala; da zna da se radilo o A. S. - Lj. jer je izjavila „ona tamo budala što ništa ne radi“; da joj nije poznato ništa vezano za njihov odnos u smislu obavljanja radnih zadataka; da ne zna kada se to sve dešavalo; da je to čula iako je kao agent tehničke podrške u Call centru na glavi nosila slušalice neophodne za rad.

Saslušanjem svjedoka Ž. M. prvostepeni sud utvrđuje da imenovani tužiteljicu poznaje jer su radili jedan periodu u Službi kontakt centra, on do decembra 2018. godine; da je tužiteljica došla u 2016. ili 2017. godini, gdje je radila kao glavni saradnik; da se ne može naročito sjetiti kako je radila, a smatra da je to iskazao kroz ocjenjivanje; da misli da je bio zadovoljan načinom na koji je tužiteljica obavljala svoj posao; da mu nije poznato kakvi su odnosi između tuželjice i drugotužene; da se sjeća da je tužiteljicu premjestio u drugu kancelariju; da se ne sjeća na čiji zahtjev osim što su premještajem bili zadovoljni i tužiteljica i kolege koje su ostale u ranijoj kancelariji; da se prilikom donošenja ove odluke rukovodio da su uposlenici njih 5-6 imali primjedbe na ponašanje drugih, pa je zbog procesa rada tužiteljicu premjestio u drugu kancelariju zajedno sa još jednom radnicom D. S, jer su njih dvije bile na jednoj, a ostalih četvero radnika na drugoj strani.

Saslušanjem svjedoka S. K. prvostepeni sud utvrđuje da je imenovana sa tužiteljicom radila od decembra 2017. godine do njenog prelaska u drugu službu; da je svoje poslove radila prosječno, odnosno solidno; da je imala radnog iskustva na poslovima koje je obavljala tužiteljica; da su imali klizno radno vrijeme uz obavezu da provedu 8 radnih sati na poslu; da je poznato da je tužiteljica ranije napuštala posao o čemu postoji elektronska evidencija; da se njoj lično javljala nekoliko puta, jer je imala problem sa želucom (gastritis); da je saradnja između nje i tuželjice bila korektna; da joj se tužiteljica obraćala da će otići u drugu službu; da je K. B. M. predlagala tužiteljici da vodi projekat oko portala što je tužiteljica odbila; da je tužiteljica često odsustvovala i bila na bolovanjima

u kom periodu je najčešće ona radila na poslovima portala, a koji su poslovi neodložni, jer operateri moraju blagovremeno dobiti informacije; da unošenjem sadržaja novog portala predstavlja kopiranje članaka sa starog, a koji su poslovi bili vezani rokom i nisu mogli biti obavljeni od strane jedne osobe nego su uključivali više radnika; da posao popisa osnovnih sredstava odnosno inventara u preduzeću jeste jednostavan posao; da nema ograničenja kao i da odluka o dodjeljivanju bonusa za telefon zavisi od potrebe za eksternom komunikacijom zaposlenih sa korisnicima i od hijerarhije; da tužiteljica nije imala potrebu za eksternom komunikacijom; da tužiteljica nije u početku imala pristup VPN tunelu, što je uslovljeno prirodom posla; da joj je kasnije omogućeno; da je postojanje za potrebe Call centra privilegija, kao i da pravila bontona na nivou kompanije nisu dozvoljavala konzumiranje hrane na radnom mjestu; da je odnos tužiteljice i drugotužene profesionalan; da je tužiteljica više sa njom komunicirala nego sa drugotuženom.

Saslušanjem tužiteljice u svojstvu parnične stranke prvostepeni sud utvrđuje da su tužiteljici postepeno oduzimani poslovi na portalu počev od 2019. godine i to rad sa studentima, a na kraju su joj ostali samo poslovi vezani za ponudu poslovnim korisnicima, a u konačnom ni to; da je S. K. nije uključila u proces rada na portalu iako se ona prethodno jedina bavila uređenjem portala, dok S. K. nije imala ugovor o radu za to radno mjesto; da je njen bonus za telefon a nakon dolaska drugotužene na mjesto šefa, smanjen sa 50,00 KM na 30,00 KM; da su veći bonus imali i kontrolori sa srednjom stručnom spremom; da joj nije omogućeno da dobije dan ili dva godišnjeg odmora, već je otvarala bolovanje, jer je o korištenju godišnjeg odmora morala obavijestiti drugotuženu, dva tri dana ranije; da je u tom smislu bilo privilegovanih; da je drugotužena insistirala da se isti dan donese dokaz o bolovanju; da od imenovanja drugotužene jedino ona nije pozivana na obuku, niti sastanke i da je bila isključena iz komunikacije e-mailom; da se konstantno obraćala tehničkoj službi sa zahtjevom za novi računar; da je sa suprugom vlastitim vozilom išla u skladište poslodavca, dok su njene kolege dobijale računar na sto; da joj je 2019. godine nuđen otkaz ugovora o radu uz isplatu otpremnine o čemu ju je obavijestila K. B. M, iako ona nije ispunjavala uslove, a razlog nuđenja otkaza o radu se ogleda u činjenici što je smetala drugotuženoj; da je za vrijeme pandemije korona, njene poslove obavljala S. K, koja je radila na novom porjektu koji je bio njena ideja kao i sadržaj, a da nije uključena u njegov rad; da je bila imenovana u komisiju za popis osnovnih sredstava, a što je trebala obaviti subotom, iako nikada nije učestvovala u radu te komisije i niko je nije obavijestio, a što na kraju nije ni obavila, jer je bila na bolovanju 2-3 dana; da je umjesto nje taj posao povjeren Lj. D, koga smatra „targetiranim“ od strane tuženih; da je premještaj sa svog radnog mjesta na drugu poziciju tražila od direktora D. T, da nije pokretala sudski postupak za poništenje Aneksa ugovora o radu iz 2021. godine, kojim je premještena na drugo radno mjesto, s tim da je na isto uložila žalbu, koji zahtjev je odbijen; da je sa njom kancelariju dijelila S. K; da se u pogledu komunikacije u Call centru pretjerano insistiralo na hijerarhiji, a da je njen neposredni nadređeni bila drugotužena.

Saslušanjem drugotužene u svojstvu parnične stranke prvostepeni sud utvrđuje da je imenovana od 01.12.2018. godine bila šef organizacione jedinice u kojoj je radila i tužiteljica, jer je došlo do organizacionih promjena donesenih od menadžmenta; da je kod prvotuzenog način komunikacije definisan u smislu hijerarhije u obraćanju bez preskakanja i da je neposredni rukovodilac tužiteljici bila S. K; da je tužiteljica imala zdravstvenih problema zbog kojih je često odsustvovala, odnosno išla na bolovanje ili koristila svoje godišnje odmore, zbog čega nije mogla isprati sve promjene u procesu rada; da Kontakt centar radi 24 sata dnevno; da se radi o specifičnom poslu koji osim portala obuhvata još 20 različitih aplikacija; da je tužiteljica po pitanju rada bila korektna, ali da su u pogledu radne discipline zabilježena česta odsustvovanja, kao i raniji izlasci i kašnjenja ujutro, a koja odstupanja je ona primijetila, što je dovelo do nagomilavanja posla koji su povjereni S. K. i drugim, jer je na portalu radilo desetak ljudi istovremeno; da je K. B. M. pokrenula inicijativu za izradu novog portala na kome su prvenstveno radili programeri; da je K. B. M.

tužiteljici ponudila vođenje tog projekta, ali ista to nije prihvatila; da je unos podataka podrazumijevao desetine hiljada članaka i da je taj posao morao biti završen u roku; da su na tom poslu učestvovali svi zaposleni, pa i tužiteljica koliko je prisustvovala na poslu; da svaki članak sadrži tehničke informacije i podatke o onome ko ga je kreirao ili modifikovao; da se ne radi ni o kakvoj autorizaciji članka; da je tužiteljica mijenjala kancelarije na vlastiti zahtjev; da su stolovi u kancelariji razmješteni po želji tužiteljice; da visinu bonusa za telefon donosi generalni direktor Mtel-a, što nije uslovljeno stručnom spremom, nego prirodom posla i potrebom za vanjskom komunikacijom; da je za konzumaciju hrane i pića predviđena kuhinja koju koriste svi zaposleni i studenti službe Kontakt centra; da nije bila praksa da se zbog kašnjenja pokreće disciplinski postupak, nego da se radnik usmeno upozori; da protiv tužiteljice nije vođen disciplinski postupak; da je S. K. savjestan radnik koja je ostajala i poslije radnog vremena po vlastitom nahođenju; da je obavljala poslove kada je tužiteljica odsustvovala; da ona nije odlučivala o načinu formiranja popisne komisije, osim što je i sama učestvovala u popisu osnovnih sredstava; da se radi o poslu koji traje par dana, obično vikendom.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud zaključuje da tužiteljica nije učinila vjerovatnim da su tuženim svojim postupanjem doveli tužiteljicu u ponižavajući položaj, da su vršili njeno plansko i sistematsko uznemiravanje, te da su nanijeli štetu njenog ugledu, časti i zdravlju, a nasuprot tome tuženi je u toku postupka dokazao da u odnosu na tužiteljicu nije bilo diskriminatornog postupanja, odnosno da je odlukama prvotuženog i rasporedom poslova dovedena u nejednak položaj u odnosu na ostale zaposlene, obzirom da nad tužiteljicom nije izvršen mobing od strane tuženih to su otpali razlozi da se posebno obrazlaže nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke Višnje Banjac Biljak koja je utvrdila da kod tužiteljice postoji tegoba iz anksiozno depresivnog spektra koji se vezuju za stres na poslu, ali da kod tužiteljice ne postoji trajno umanj enje životne aktivnosti, pa je sa pozivom na odredbe člana 24. i 25. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/16, 66/18 i 39/24 - dalje: ZR) i odredbe Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj: 59/09 i 66/16 – dalje: ZZD), sudio kao u izreci pobijane odluke.

Odluku o troškovima postupka prvostepeni sud je donio primjenom odredbe člana 386. stav 1. ZPP.

Pravilnost i zakonitost prvostepene odluke žalbom pobija tužiteljica, a u navodima žalbe pored citiranja stavova sudske prakse na okolnost definicije mobinga kao oblika diskriminacije na radu i u vezi sa radom, navodi da je pogrešna odluka prvostepenog suda kada je nakon izvršenog vještačenja od strane vještaka medicinske struke Sanje Vukadinović Stanojević rješenjem usvojila zahtjev tuženih za izuzeće od tog vještaka, da je pogrešan zaključak prvostepenog suda da tužiteljica nije učinila vjerovatnim postojanje mobinga, a potom potpuno zanemarujući činjenicu da je mobing kod tužiteljice izazvao psihički poremećaj prilagođavanja prolaznog karaktera, zbog čega se obraćala psihijatru, te je sud bio u obavezi da cijeni da tužiteljici saglasno odredbi člana 200. Zakona o obligacionim odnoisma, pripada pravo na novčanu satisfakciju, jer tuženi izvan razumne sumnje nisu dokazali da tužiteljica nije bila izložena psihičkom zlostavljanju i ponižavanju sa ciljem ugrožavanja ugleda, časti, dostojanstva i integriteta tužiteljice, sud je prilikom ocjene iskaza svjedoka K. B. M, S. K. i M. K. iste trebao kritički ocijeniti posebno sa aspekta da se radi o svjedocima koji se moraju ponovo vratiti na rad kod prvotuženog. Žalba dalje ističe da je prvostepeni sud pogrešno cijenio iskaz svjedoka B. M, čiji iskaz je izmišljen i tendenciozan što potvrđuje činjenicu da je drugotužena vršila mobing nad tužiteljicom i prema tužiteljici imala neobjektivan, osvetnički i tendenciozan odnos, da postojanje pravila o kućnom redu kod prvotuženog ne isključuje mobing nad tužiteljicom kada joj se zabranjuje da konzumira hranu u kancelariji, jer je tuženima bilo poznato da je tužiteljica narušenog zdravstvenog stanja (gastritis, srčani problemi...) i da je bilo mjesta da se od tužiteljice ne zahtjeva da hranu koristi u za to odvojenoj prostoriji, već da se u odnosu na nju treba postupiti da joj se

omogućiti da hranu konzumira u kancelariji. Žalba dalje ističe da tužiteljici nije omogućena edukacija što je potvrdio i svjedok M. K, te da je tužiteljica jedan period koristila bonus mobilnog telefona od 50,00 KM dok joj je taj iznos nakon dolaska drugotuzene na mjesto neposrednog rukovodioca bez razloga umanjen, da je bez razloga prvotuzeni izbjegavao da za vrijeme pandemije Kovida 19 tužiteljici omogućiti VPN tunela za komunikaciju i obavljanje poslova od kuće i da su to sve situacije koje su narušavale profesionalni integritet tužiteljice. Nasuprot ovom tužiteljica je i dokazala, a što potvrđuje iskaz svjedoka T. N. da je od strane drugotuzene omalovažavana, te da ju je ista nazivala „budalom“ u prisustvu cca 20 operatera, među kojima je bila i imenovana svjedokinja, te da je pred svjedokom D. Š. drugotuzena izjavila da je tužiteljica psihijatrijski slučaj, a koja svjedokinja je i sama bila omalovažavana od strane šefa M. K. Radnje mobinga se ogledaju i kroz činjenicu da je prvotuzeni nakon podnošenja tužbe od strane tužiteljice izvršio izmjenu Pravilnika o sistematizaciji, nakon koje izmjene je tužiteljici ponuđeno drugo radno mjesto manje vrednovano, da se nakon ponude rasporeda na drugo radno mjesto tužiteljica obraćala sa zahtjevom za zaštitu prava 29.04.2021. godine Upravnom odboru prvotuzenog, ali je o njenom zahtjevu za zaštitu prava odlučio drugi organ. U istom zahtjevu je tužiteljica iznijela činjenice da je podvrgnuta mobingu od strane drugotuzene.

Ovaj sud je u smislu odredbe člana 217. stav 2. ZPP, zakazao raspravu jer je ocijenio da je potrebno ponovo izvesti dokaz saslušanja svjedoka Lj. D, K. B. M, M. K, D. Š, T. N, Ž. M. i S. K, kao i dokaz saslušanja tužiteljice i drugotuzene u svojstvu parničnih stranaka, radi potpuno i pravilo utvrđenog činjeničnog stanja, te je ocjenom izvedenih dokaza na raspravi pred drugostepenim sudom i dokaza izvedenih u toku prvostepenog postupka, primjenom člana 8. ZPP, djelimičnim uvažavanjem žalbe tužiteljice, odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Prvostepena odluka je pravilna i zakonita u odbijajućem dijelu odluke o glavnoj stvari u odnosu na drugotuzenu i navodi žalbe tužiteljice ničim ne dovode u sumnju pravilnost i zakonitost iste u ovom dijelu. Međutim, prvostepena odluka u odnosu na prvotuzenog je zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, te je djelimičnim uvažavanjem žalbe tužiteljice odlučeno kao u izreci iz sljedećih razloga:

Pravilan je zaključak prvostepenog suda da radnje koje su sadržane u petitu tužbenog zahtjeva tužiteljice, a kasnije u izreci pobijane prvostepene odluke ne predstavljaju radnje koje se mogu pripisati mobinu.

Mobing je specifičan oblik ponašanja na radnom mjestu kojim jedna osoba ili grupa njih sistematično psihički zlostavlja ili ponižava drugu osobu s ciljem ugrožavanja njenog ugleda, časti i ljudskog dostojanstva i integriteta sve do eliminacije sa radnog mjesta.

Mobing predstavlja napad na mogućnost izražavanja, stalno prekidanje u obavljanju posla, psovanje, kritike na račun načina obavljanja posla, upućivanje usmenih ili pisanih prijetnji, telefonski teror, napadi na ugled, širenje glasina, ismijavanje, optuživanje žrtve da je psihički bolesna, prisiljavanje na radne zadatke koji narušavaju samopouzdanje, dovođenje u pitanje odluka žrtve, ne dodjeljivanje radnih zadataka, dodjeljivanje zadataka koje nadilaze kvalifikacije žrtve s ciljem da se diskredituje.

Isto tako mobing treba posmatrati kao specifičan oblik diskriminacije, treba i posmatrati sa aspekta nejednakog postupka kao osnovnog principa nediskriminacije u svim oblicima, posebno kod izvršavanja poslova i radnih zadataka na radnom mjestu na kojem zaposleni ima zaključen ugovor o radu ili ponašanja prema radniku, odnosno privilegovanja od drugih zaposlenih u odnosu na žrtvu mobinga, a da se privilegije mogu odraziti i na psihičku stabilnost zaposlenog, odnosno da sama privilegija djeluje tako da se u očima drugih dovodi u pitanje ugled zaposlenog koji je žrtva mobinga.

Tužiteljica u toku prvostepenog postupka, a i na raspravi održanoj pred ovim sudom tvrdi da je od strane tuženih izolovana na način da nije pozivana na obuke u Kontakt centru, dok su svi zaposleni pozivani, što predstavlja njeno izolovanje i ograničavanje, te dovođenje u ponižavajući položaj sa ciljem tuženih da se isključi iz radnog procesa na način da zaostaje

za drugim radnicima, da bi joj se moglo pripisati kako ne zna da obavlja svoje poslove i kako bi joj mogao biti otkazan ugovor o radu.

U vezi ovih tvrdnji tuženi su u toku postupka dokazali da je prvotuženi donio Pravilnik o edukaciji, te da je 09.09.2019. godine donio odluku o upućivanju radnika na stručno usavršavanje, na koje stručno usavršavanje su bili upućeni radnici prema utvrđenom spisku, a koja obuka se uglavnom odnosila na kontrolore za operativnu podršku i operatere, a tužiteljica kod prvotuženog je obavljala druge poslove. Isto tako obuku studenata prilikom angažovanja na rad kod prvotuženog su prema iskazima saslušanih svjedoka K. B. M. i drugotužene, vršili kontrolori i operateri, to tužiteljici nije ni bilo u opisu poslova da učestvuje kao mentor u edukaciji studenata.

Dakle, tužiteljica nije ničim učinila vjerovatnim, da je u spornom periodu od kraja 2018. godine pa do podnošenja tužbe isključena iz edukacija koje su bile usko vezane za usavršavanje i obavljanje njenih poslova, odnosno poslova na njenom radnom mjestu na koje je raspoređena ugovorom o radu, pa samim tim se ne može dovesti u vezi da su tuženi u odnosu na istu na ovakav način provodili bilo kakve radnje, koje bi se mogle pripisati bilo kojem obliku diskriminacije, pa i mobingu.

Pravilan je zaključak prvostepenog suda, a do kojeg zaključka je došao i ovaj sud da tužiteljici nisu oduzeti njeni poslovi iz opisa radnog mjesta, niti da su njeni poslovi preneseni drugom radniku, a navodi da je njen neposredni rukovodilac koordinator S. K. preuzela portal nisu bili uvjerljivi, obzirom da je S. K. obavljala iste polove prema rasporedu kao i ona, odnosno koordinator je imao ovlaštenja da učestvuje u izradi portala, a preuzimanje njenih tekstova, članaka u portal se ne može smatrati mobingom, jer u svakom slučaju poslovi i radni zadaci tužiteljice, kao što su kreiranje sadržaja portala ne predstavljaju pravo na autorizaciju, da se ne mogu koristiti od strane drugih zaposlenih u daljnjem radnom angažovanju.

Ne može se pripisati tuženima da je tužiteljici povrijeđen ugled i dostojanstvo, iz razloga što je jedan period koristila bonus za mobilni telefon u iznosu od 50,00 KM, koji je smanjen na 30,00 KM, obzirom da je utvrđivanje bonusa diskreciono pravo neposrednog rukovodioca, odnosno kako to drugotužena kaže zavisi od odluke generalnog direktora, kojem zaposlenom i u kojem iznosu će odobriti zaposlenom bonus korištenja mobilnog telefona, a kako to pravilo tuženi tvrde, iznos bonusa je vezan za eksternu komunikaciju, a tužiteljica u obavljanju svojih poslova nije imala potrebe za eksternom komunikacijom koja bi prelazila iznos od 30,00 KM, niti je to u toku prvostepenog postupka dokazala da joj je zbog smanjenog bonusa bilo onemogućeno da adekvatno izvršava svoje poslove i radne zadatke.

Iz stanja prvostepenog spisa dalje proizilazi da je tužiteljica prvotuženom podnosila zahtjeve za korištenje dan ili dva godišnjeg odmora, to se ne može prihvatiti tvrdnja tužiteljice da joj tuženi nisu odobravali dan ili dva godišnjeg odmora i da je bila prinuđena koristiti bolovanje donositi doznake poslodavcu. Nasuprot tome tužiteljica je na raspravi pred ovim sudom tvrdila da je vrlo malo koristila bolovanje i da su u tom pravcu navodi drugotužene da je bila često na bolovanju netačni.

Tužiteljica nije dovedena ni u neravnopravan položaj za vrijeme pandemije Korona virusa u pogledu rada od kuće i u tom pravcu je i ovaj sud poklonio vjeru iskazima svjedoka K. B. M. i drugotužene, da dodjela VPN kanala bila uslovljena tehničkim mogućnostima i da poslovi u Call centru nisu bili takvi poslovi kojima bi bio prioritetno omogućen rad od kuće, posebno u situaciji kada je organizovan rad između tužiteljice i S. K, tako što su radile naizmjenično 15 dana jedna, a 15 dana druga u mjesecu.

Dakle, kako to pravilno zaključuje i prvostepeni sud, a razloge i pravne zaključke u vezi postojanja mobinga u vidu gore opisanih radnji prihvata u cijelosti i ovaj sud, te ih posebno i ne obrazlaže, slijedom čega je žalbu tužiteljice u odnosu na drugotuženu valjalo odbiti i označenu prvostepenu presudu u odnosu na drugotuženu u odluci o glavnoj stvari, primjenom odredbe člana 226. ZPP, potvrditi.

Međutim, prvostepeni sud prilikom donošenja pobijane odluke u odnosu na prvotuženog potpuno je zanemario činjenične navode i dokaze koje je tužiteljica izvela u toku prvostepenog postupka, a potvrdila i na raspravi pred ovim sudom, da je prvotuženi nakon saznanja da je tužiteljica podnijela tužbu protiv istog radi utvrđivanja diskriminacije, odnosno mobinga istu rasporedio na poslove i radne zadatke koji su niže vrednovani i koji prema svom sadržaju odgovaraju poslovima i zadacima koje mogu obavljati i radnici sa završenom srednjom školom.

Analizom stanja prvostepenog spisa, tužiteljica je podnijela tužbu kod prvostepenog suda 19.03.2021. godine, tužba tuženim je dostavljena na odgovor 25.03.2021. godine, tužiteljici je dostavljena ponuda za zaključenje Aneksa ugovora o radu 31.03.2021. godine, kojim Aneksom ugovora o radu broj 1-02-19851-1/21 od 31.03.2021. godine tužiteljica raspoređena na radno mjesto saradnik za web i ostale interne kanale prodaje, platni razred K10 u organizacionom dijelu služba za web i ostale interne kanala prodaje, Sektor za prodaju rezidencijalnim korisnicima u direkciji za marketing i prodaju sa bruto platom u iznosu od 2.799,75 KM. Na okolnosti da je prvotuženi rasporedom na ovo radno mjesto tužiteljicu degradirao u pogledu njenih stručnih sposobnosti, saslušani svjedok M. K. koji je bio neposredni rukovodilac tužiteljici nakon rasporedan na označeno radno mjesto izjavio je da su ostali zaposleni bili nezadovoljni sa rasporedom tužiteljice u njihovu službu, jer je tužiteljica dobijala platu VSS za poslove koje su obavljali ostali zaposleni i koji su posjedovali SSS i primali platu iste spreme.

Dakle, u konkretnom slučaju prvotuženi je prema tužiteljici nakon pokretanja postupka za utvrđivanja mobinga postupao suprotno odredbi člana 24. stav 6. ZR, kojim je propisano da je poslodavac dužan da preduzme pravovremene i efikasne mjere s ciljem sprečavanja nasilja na osnovu pola, diskriminacije, uznemiravanja, seksualnog uznemiravanja u radu ili u vezi sa radom i mobinga, te ne smije preduzimati nikakve mjere prema radniku zbog činjenice da se žalio na nasilje, diskriminaciju, uznemiravanje, seksualno uznemiravanje i mobing.

Odredba člana 18. ZZD, propisuje da je viktimizacija, kao oblik diskriminacije, zabranjena i predstavlja svaki oblik nepovoljnog postupanja prema licima koja su u dobroj vjeri prijavila ili namjeravaju da prijave diskriminaciju, prisustvovala ili svjedočila diskriminaciji, odbila nalog za diskriminatorskim postupanjem, na bilo koji način učestvovala u postupku za zaštitu od diskriminacije, pružila ili imala namjeru da ponude informacije ili dokumente potrebne u postupku zaštite od diskriminacije ili informisale javnost o diskriminatorskom postupanju.

Osnovi uslov za postojanje ovog oblika diskriminacije je postojanje sudskog postupka za zaštitu od diskriminacije i da je lice koje trpi posljedice takvog ponašanja, lice koje je pokrenulo sudski postupak. Nadalje, postojanje ovog oblika diskriminacije nije uslovljeno da lice koje vodi sudski postupak za zaštitu od diskriminacije (ovdje tužiteljica) ishoduje pozitivnu odluku u tom sudskom postupku, već je dovoljna sama činjenica da je lice protiv koga se vodi postupak (ovdje prvotuženi) poduzeo radnje kojima je tužiteljica degradirana, a to je raspored na niže vrednovane poslove, umanjenje plate, kako je to prvotuženi postupio u konkretnom slučaju.

Dakle, da bi u konkretnom slučaju tužiteljica u ovom sudskom postupku ostvarila pravo na naknadu nematerijalne štete, jer je postupcima viktimizacije prvotuženi povrijedio njen ugled i dostojanstvo, nije uslov da u ovom postupku tužiteljica učini vjerovatnim postojanje drugog oblika diskriminacije, mobinga, već je dovoljna sama činjenica da je tužiteljica pokrenula predmetni sudski postupak za zaštitu od mobinga i da je zauzvrat u toku sudskog postupka, odnosno nakon četiri dana od dana prijema tužbe na odgovor, prvotuženi tužiteljicu rasporedio na poslove koje su nižeg platnog razreda i manje plaćeni poslovi.

Nasuprot ovom prvotuženi nije dokazao da su postojali opravdani razlozi da se tužiteljica rasporedi na niže vrednovane poslove, jer u toku postupka drugotužena kao ni svjedok S. K, pa ni svjedok K. B. M. koje su tužiteljici bili u hijerarhijskoj skali nadređeni,

nisu imali primjedbi na rad tužiteljice sa aspekta njene stručnosti. Prvotuženog ne može opravdati ni činjenica da je 19.04.2021. godine izmijenjen Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta na način da je radno mjesto tužiteljice ukinuto, jer je tužiteljici učinjena ponuda za raspored na niže vrednovano radno mjesto, prije nego što je stupio na snagu Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta, dakle u vrijeme kada je radno mjesto tužiteljice egzistiralo.

Postupajući na gore opisan način, kako je već istaknuto tužiteljica je pretrpjela nematerijalnu štetu u vidu povrede ličnog dostojanstva, ugleda i časti, a prema odredbi člana 11. ZZD, tužiteljici nije uskraćeno pravo da u sudskom postupku zahtjeva naknadu štete zbog povrede prava tužiteljice u vidu mobinga ili viktimizacije bez obzira na činjenicu što je tužiteljica odustala od sudske zaštite pobijanja odluka prvotuženog o njenom rasporedu na niže vrednovane poslove, a kasnije i na odluke o prestanku radnog odnosa, jer kako to ona kaže u iskazu na raspravi pred drugostepenim sudom, da je iz zdravstvenih razloga odustala od daljeg vođenja bilo kakvog sudskog postupka.

Imajući u vidu izneseno po ocjeni ovog suda, a primjenom pravila iz člana 200. Zakon o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ”, broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04), pravična novčana satisfakcija tužiteljice u konkretnom slučaju je 2.500,00 KM, a koji iznos je ovaj sud preinačavanjem prvostepen presude dosudio tužiteljici, odnosno obavezao prvotuženog, a ovo temeljem odredbe člana 229. tačka 2. i 4. ZPP.

Odredbom člana 397. stav 2. ZPP, propisano je kad sud preinači odluku o glavnoj stvari, odlučuje o troškovima cijelog postupka.

Tužiteljica je u ovom postupku djelimično uspjela sa tužbenim zahtjevom u odnosu na prvotuženog, a kako je u toku prvostepenog i žalbenog postupka zastupao advokat, to joj pripadaju troškovi postupka na ime opravdanih poduzetih radnji i to: na ime sastava tužbe u iznosu od 100 bodova, zastupanje na pripremnom ročištu 27.09.2022. godine 100 bodova, zastupanje na četiri ročišta glavne rasprave po 100 bodova, što ukupno iznosi 600 bodova x 2,00 KM, što iznosi 1.200,00 KM, uvećano za paušalnu nagradu od 25%, što iznosi 300,00 KM, odnosno ukupno 1.500,00 KM. Ovi troškovi se imaju uvećati na ime nagrade za vrijeme (12 sati x 30 bodova x 2,00 KM), što iznosi 720,00 KM i na ime 17% PDV u iznosu od 377,40 KM, odnosno ukupno 2.577,40 KM.

Tužiteljici pripadaju i troškovi žalbenog postupka i to na ime sastava žalbe, zastupanje po punomoćniku na tri ročišta pred drugostepenim sudom po 300,00 KM, odnosno 1.100,00 KM, uvećano za 25% paušalne nagrade u iznosu od 270,00 KM, i nagradu za vrijeme (5 sati) 360,00 KM, što iznosi 1.730,00 KM uvećano za 17% PDV, što ukupno iznosi 2.024,10 KM, tako da ukupni troškovi postupka iznose 4.601,50 KM.

Tužiteljica je u odnosu na prvotuženog uspjela sa 50% u odnosu na novčano potraživanje, to je ovaj sud primjenom odredbe člana 386. stav 2. ZPP, obavezao prvotuženoga da tužiteljici nadoknadi troškove postupka u iznosu od 2.301,00 KM.

Odlučujući o troškovima postupka tuženih, prvostepeni sud je pogrešno primijenio odredbu člana 387. stav 1. ZPP, a u vezi sa odredbom člana 10. ZPP.

Prvostepeni sud dosudio troškove postupka za zastupanje stranaka na pripremnom ročištu 27.09.2022. godine, te za nastavke pripremnog ročišta za dane 16.11.2022. i 01.12.2022. godine koji nastavci su određeni uz suglasnost parničnih stranaka radi izjašnjenja na priložene dokaze na pripremnom ročištu, što je suprotno pravilima održavanja pripremnog ročišta, jer su iste radnje parnične stranke mogle poduzeti i na glavnoj raspravi, slijedom čega je ovaj sud odluku o troškovima postupka u odnosu na drugotuženu preinačio tako da je dosudio ovoj tuženoj troškove prvostepenog i drugostepenog postupka i to 50% prema troškovniku punomoćnika tuženih, obzirom da je i prvotuženog i drugotuženu zastupao jedan punomoćnik u ukupnom iznosu od 3.165,00 KM.

Naime, tužiteljica u odnosu na drugotuženu nije uspjela u žalbenom postupku, to drugotuženoj pripadaju troškovi žalbenog postupka, koja visina se ima utvrditi u skladu sa

Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/05), koji su bili na snazi u vrijeme poduzetih radnji i to: 150 bodova uvećano za zastupanje više lica u skladu sa Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, što iznosi 225 bodova x 2,00 KM, što iznosi 450 KM, ovaj iznos se ima uvećati za paušalnu nagradu od 25% u iznosu od 112,50 KM i nagradu za vrijeme (3 sata x 30 bodova x 2,00 KM) u iznosu od 180,00 KM, tako da troškovi zastupanja tuženih na raspravi pred drugostepenim sudom dana 24.12.2024. godine iznose 742,50 KM.

01.01.2025. godine stupila je na snagu Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 111/24), tako da tuženim na ime troškova postupka na raspravi pred drugostepenim sudom održanoj 28.01.2025. i 04.02.2025. godine, pripada iznos od po 675,00 KM (100 bodova uvećano za zastupanje u žalbenom postupku i zastupanje više lica 225 bodova) iznos od 1350,00 KM, koji iznos se ima uvećati za paušalnu nagradu od 25%, što iznosi 337,50 KM, odnosno 1.687,50 KM i naknadu za vrijeme (4 sata x 30 bodova x 3,00 KM), što iznosi 360,00 KM, što ukupno iznosi 2.047,50 KM, tako da su ukupni troškovi zastupanja u iznosu od 2.790,00 KM.

Punomoćnik tuženih je obveznik PDV, tako da se ovi troškovi imaju uvećati za 17% na ime PDV, u iznosu od 474,30 KM, što ukupno iznosi 3.264,30 KM.

Kada se ovim troškovima dodaju troškovi zastupanja u prvostepenom postupku u iznosu od 3.214,65 KM, što ukupno iznosi 6.429,30 KM, od kojeg iznosa prvotuženom pripada 50%, koja je u ovom postupku uspjela sa 100%, to je tužiteljicu valjalo obavezati da provtuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 3.214,65 KM, umjesto ranije obaveze da tuženima nadoknadi troškove postupka u iznosu od 4.984,20 KM.

Imajući u vidu izneseno o troškovima postupka odlučeno kao u izreci ove odluke, primjenom odredbe člana 235. tačka 3., a u vezi sa odredbom člana 397. stav 2. ZPP.

Predsjednik vijeća
Dragomirka Stanojević